

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Вищого навчального закладу Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»
08 липня 2015 року № 152-Н

Форма № П-2.04

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»**
Кафедра туристичного та готельного бізнесу

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор ПУЕТ

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з навчальної дисципліни

«ЕКСКУРСОЛОГІЯ»

для студентів спеціальності 242 «Туризм» ступеня магістра

Факультету харчових технологій готельно-ресторанного
та туристичного бізнесу

Полтава - 2016

Робоча навчальна програма з дисципліни «Екскурсологія» для студентів спеціальності 242 «Туризм» на 9 семестр

Укладач: к. геогр. н., доцент Литовченко І.В.

Робоча навчальна програма обговорена
і схвалена на засіданні
кафедри туристичного та
готельного бізнесу

СХВАЛЕНО
Голова науково-методичної групи з
напрямку підготовки і спеціальності

ПОГОДЖЕНО
Методист науково-навчального центру

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКСКУРСОЛОГІЯ».....	4
РОЗДІЛ 2. РОБОЧИЙ ГРАФІК ДИСЦИПЛІНИ «ЕКСКУРСОЛОГІЯ»	5
РОЗДІЛ 3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ «ЕКСКУРСОЛОГІЯ»	6
3 РОЗПОДІЛОМ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ЗА ВИДАМИ ЗАНЯТЬ.....	6
РОЗДІЛ 4.ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА ТЕМАТИЧНОГО ПЛАНУ ДИСЦИПЛІНИ ЕКСКУРСОЛОГІЯ».....	8
РОЗДІЛ 5.САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ	14
РОЗДІЛ 6. МЕТОДИКИ АКТИВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ.....	15
РОЗДІЛ 7. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ СТУДЕНТІВ	16
7.1. Мета поточного контролю	16
7.2. Форми поточного контролю	Ошибка! Закладка не определена.
7.3. Підсумкове оцінювання результатів поточного контролю	18
РОЗДІЛ 8. ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОМП'ЮТЕРНОЇ ПІДТРИМКИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....	21
РОЗДІЛ 9. ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	22

ВСТУП

Програму дисципліни «Екскурсологія» призначено для студентів спеціальності 242 «Туризм» та укладено з урахуванням сучасних вимог до навчально-методичних документів і професійних компетенцій освітньо-кваліфікаційної характеристики магістрів з туризму.

Метою навчальної дисципліни «Екскурсологія» є формування спеціальних знань, вмінь і навичок студентів в сфері педагогіки психології, методики та логіки екскурсійного процесу як елементів професійної майстерності екскурсовода.

Предметом вивчення дисципліни є методичні, психологічні та педагогічні аспекти організації екскурсійної діяльності.

Завданням вивчення дисципліни «Екскурсологія» є теоретична та практична підготовка студентів професійного спрямування «Туризм» з питань:

- методології та методики екскурсійної справи;
- педагогічної техніки екскурсійної роботи;
- психології екскурсійної діяльності;
- формування організаторських, комунікативних та аналітичних здібностей екскурсовода.

По завершенні курсу студент повинен:

знати:

- дидактичні та методологічні принципи організації екскурсійного процесу;
- механізми сприйняття екскурсійної інформації;
- способи привертання, концентрації та переведення уваги екскурсантів;
- логічні вимоги до подання екскурсійного матеріалу.

вміти:

- застосовувати словесні, наочні та практичні методи в роботі з екскурсантами;
- використовувати невербальні засоби впливу в екскурсіях;
- організовувати після екскурсійну роботу.

Робоча навчальна програма з навчальної дисципліни «Екскурсологія» для студентів спеціальності 242 «Туризм» відповідає програмі нормативної навчальної дисципліни «Екскурсологія» для підготовки магістрів за спеціальність «Туризм» (Київ, 2010 р).

Цей курс дозволяє поєднати цілі, завдання, напрями розвитку туристичної сфери з практичною підготовкою студентів щодо організації туристичного обслуговування.

Загальна кількість годин – 90. Обсяг часу для вивчення курсу: лекцій – 20 годин, практичних занять – 34 години, самостійна робота – 36 години.

Підсумкове оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється у формі екзамену.

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни «Екскурсологія»

Таблиця 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни

Характеристика навчальної дисципліни	Екскурсологія
1. Кількість кредитів за ECTS	3
2. Кількість модулів:	2
3. Нормативна (варіативна) у відповідності до навчального плану	Нормативна
4. Курс	3
5. Семестр	5
6. Денна форма навчання, годин: загальна кількість:	90
- лекції	20
- практичні	34
- самостійна робота	36
- вид підсумкового контролю	екзамен
- кількість годин на тиждень	3
7. Заочна форма навчання, годин: - загальна кількість:	90
- лекції	8
- практичні	8
- самостійна робота	74
- вид підсумкового контролю	екзамен

Розділ 3. Тематичний план дисципліни «Екскурсологія» з розподілом навчального часу за видами занять

Таблиця 3. Тематичний план дисципліни «Екскурсологія» для студентів спеціальності 242 «Туризм» денна форма навчання

№ з/п	Назва розділу, модуля, теми	Кількість годин за видами занять			
		Разом	Аудиторні		Позааудиторні заняття
			Лекції	практичні	самостійна робота
1	2	3	4	5	6
	МОДУЛЬ 1. МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИКА ЕКСКУРСІЙНОЇ СПРАВИ				
1	Екскурсологія як наука	11	2	4	5
2	Екскурсійний метод пізнання	15	4	6	5
3	Шляхи, удосконалення екскурсійної методики	11	2	4	5
	МОДУЛЬ 2. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ				
4	Психологія екскурсійної діяльності	15	4	6	5
5	Екскурсія як педагогічний процес	11	2	4	5
6	Логіка в екскурсії	11	2	4	5
7	Особистість та професійна майстерність екскурсовода	16	4	6	6
	Разом	90	20	34	36

Таблиця 4. Тематичний план дисципліни «Екскурсологія» для студентів спеціальності 242 «Туризм», заочна форма навчання

№ з/п	Назва розділу, модуля, теми	Кількість годин за видами занять			
		Разом	Аудиторні		Позааудиторні заняття
			Лекції	практичні	самостійна робота
1	2	3	4	5	6
1	МОДУЛЬ 1. МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИКА ЕКСКУРСІЙНОЇ СПРАВИ Екскурсологія як наука	14	2	2	10
2	Екскурсійний метод пізнання	12	2	-	10
3	Шляхи, удосконалення екскурсійної методики	12	-	2	10
4	МОДУЛЬ 2. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ Психологія екскурсійної діяльності	15	4	6	5
5	Екскурсія як педагогічний процес	11	2	4	5
6	Логіка в екскурсії	14	-	2	12
7	Особистість та професійна майстерність екскурсовода	12	2	-	10
	Разом	90	8	8	74

Розділ 4. Технологічна карта тематичного плану дисципліни «Екскурсологія»

Таблиця 5. Технологічна карта тематичного плану дисципліни «Екскурсологія», яка викладається для студентів за видами занять для студентів спеціальності 242 «Туризм», денної форми навчання

Назва розділу, модуля, теми та питання, що розглядаються на лекції	Обсяг годин	Назва теми семінарського, практичного і лабораторного заняття (питання і завдання)	Обсяг годин	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
МОДУЛЬ 1. МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИКА ЕКСКУРСІЙНОЇ СПРАВИ				
Лекція 1. Тема 1. Екскурсологія як наука 1. Поняття та завдання екскурсології. 2. Екскурсія як інформаційний процес. 3. Предмет, методи, завдання дослідження екскурсології. 4. Методологія та методика екскурсійної справи. 5. Історія розвитку екскурсології.	2	Практичне заняття 1, 2. Тема 1. Екскурсологія як наука 1. Поняття та завдання екскурсології. 2. Екскурсія як інформаційний процес. 3. Предмет, методи, завдання дослідження екскурсології. 4. Методологія та методика екскурсійної справи. 5. Історія розвитку екскурсології.	4	1-23
Лекція 2, 3 Тема 2. Екскурсійний метод пізнання. 1. Методи пізнання та їх використання в екскурсійному процесі. 2. Діалектичні, формально-логічні, конкретно-історичні та часткові методи в екскурсології. 3. Предметність та речова доказовість (наочність) екскурсійного методу. 4. Комплексний характер екскурсійного методу.	4	Практичне заняття 3, 4, 5. Тема 2. Екскурсійний метод пізнання 1. Методи пізнання та їх використання в екскурсійному процесі. 2. Діалектичні, формально-логічні, конкретно-історичні та часткові методи в екскурсології. 3. Предметність та речова доказовість (наочність) екскурсійного методу. 4. Комплексний характер екскурсійного методу.	6	1-23
Лекція 4. Тема 3. Шляхи, удосконалення екскурсійної методики	2	Практичне заняття 6, 7. Тема 3. Шляхи, удосконалення екскурсійної методики	4	1-23

<ol style="list-style-type: none"> 1. Структура методики екскурсійної роботи. 2. Методика екскурсійного показу та методика екскурсійної розповіді. 3. Особливості екскурсійної методики у різних видах екскурсій. 4. Напрями підвищення якості методичної роботи в екскурсійних установах. 		<ol style="list-style-type: none"> 1. Структура методики екскурсійної роботи. 2. Методика екскурсійного показу та методика екскурсійної розповіді. 3. Особливості екскурсійної методики у різних видах екскурсій. 4. Напрями підвищення якості методичної роботи в екскурсійних установах. 		
МОДУЛЬ 2. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ				
<p><i>Лекція 5, 6.</i></p> <p>Тема 4. Психологія екскурсійної діяльності.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Екскурсія як процес пізнання. Механізми сприйняття інформації. 2. Поєднання чуттєвого та логічного методів пізнання в процесі екскурсії. 3. Словесні, наочні та практичні методи роботи екскурсовода з екскурсантами. 4. Особливості сприйняття інформації. Дедуктивний та індуктивний методи пізнання в екскурсіях. 	4	<p>Практичне заняття 8-10.</p> <p>Тема 4. Психологія екскурсійної діяльності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Екскурсія як процес пізнання. Механізми сприйняття інформації. 2. Поєднання чуттєвого та логічного методів пізнання в процесі екскурсії. 3. Словесні, наочні та практичні методи роботи екскурсовода з екскурсантами. 4. Особливості сприйняття інформації. Дедуктивний та індуктивний методи пізнання в екскурсіях. 	6	1-23
<p><i>Лекція 7.</i></p> <p>Тема 5. Екскурсія як педагогічний процес</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виховний вплив екскурсовода на екскурсантів. 2. Особливості поєднання у екскурсії завдань навчання і виховання. 3. Педагогічні рівні переходу від прямого дедуктивного до ймовірного пояснення. 4. Використання екскурсоводом методів переконання, приучення, вимагання та заохочення. 5. Конструктивний, організаторський, 	2	<p>Практичне заняття 11, 12.</p> <p>Тема 5. Екскурсія як педагогічний процес</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виховний вплив екскурсовода на екскурсантів. 2. Особливості поєднання у екскурсії завдань навчання і виховання. 3. Педагогічні рівні переходу від прямого дедуктивного до ймовірного пояснення. 4. Використання екскурсоводом методів переконання, приучення, вимагання та заохочення. 	4	1-23

комунікативний та пізнавальний компоненти екскурсійної діяльності.		5. Конструктивний, організаторський, комунікативний та пізнавальний компоненти екскурсійної діяльності.		
Лекція 8. Тема 6. Логіка в екскурсії 1. Вимоги логіки до змісту та способу подання екскурсійного матеріалу. 2. Логічна форма екскурсії. 3. Закони логіки, які необхідно враховувати під час підготовки екскурсії. 4. Логічні переходи в екскурсіях.	2	Практичне заняття 13, 14. Тема 6. Логіка в екскурсії 1. Вимоги логіки до змісту та способу подання екскурсійного матеріалу. 2. Логічна форма екскурсії. 3. Закони логіки, які необхідно враховувати під час підготовки екскурсії. 4. Логічні переходи в екскурсіях.	4	1-23
Лекція 9, 10. Тема 7. Особистість та професійна майстерність екскурсовода 1. Професійні здібності та якості екскурсовода. 2. Майстерність екскурсовода. 3. Вміння і навички екскурсовода. 4. Мова екскурсовода.	4	Практичне заняття 15, 16, 17. Тема 10. Особистість та професійна майстерність екскурсовода 1. Професійні здібності та якості екскурсовода. 2. Майстерність екскурсовода. 3. Вміння і навички екскурсовода. 4. Мова екскурсовода.	6	1-23
Разом	20		34	

Таблиця 6. Технологічна карта тематичного плану дисципліни «Екскурсологія», для студентів заочної форми навчання

Назва розділу, модуля, теми та питання, що розглядаються на лекції	Обсяг годин	Назва теми семінарського, практичного і лабораторного заняття (питання і завдання)	Обсяг годин	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
МОДУЛЬ 1. МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИКА ЕКСКУРСІЙНОЇ СПРАВИ				
Лекція 1. Тема 1. Екскурсологія як наука 1. Поняття та завдання екскурсології. 2. Екскурсія як інформаційний процес. 3. Предмет, методи, завдання дослідження екскурсології. 4. Методологія та методика екскурсійної справи. 5. Історія розвитку екскурсології.	2	Практичне заняття 1. Тема 1. Екскурсологія як наука 1. Поняття та завдання екскурсології. 2. Екскурсія як інформаційний процес. 3. Предмет, методи, завдання дослідження екскурсології. 4. Методологія та методика екскурсійної справи. 5. Історія розвитку екскурсології.	2	1-23
Лекція 2. Тема 2. Екскурсійний метод пізнання. 1. Методи пізнання та їх використання в екскурсійному процесі. 2. Діалектичні, формально-логічні, конкретно-історичні та часткові методи в екскурсології. 3. Предметність та речова доказовість (наочність) екскурсійного методу. 4. Комплексний характер екскурсійного методу.	2		-	1-23
	-	Практичне заняття 2. Тема 3. Шляхи, удосконалення екскурсійної методики 1. Структура методики екскурсійної роботи. 2. Методика екскурсійного показу та методика екскурсійної розповіді.	2	1-23

		3. Особливості екскурсійної методики у різних видах екскурсій. 4. Напрями підвищення якості методичної роботи в екскурсійних установах.		
МОДУЛЬ 2.				
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ				
<i>Лекція 3.</i> Тема 4. Психологія екскурсійної діяльності. 1. Екскурсія як процес пізнання. Механізми сприйняття інформації. 2. Поєднання чуттєвого та логічного методів пізнання в процесі екскурсії. 3. Словесні, наочні та практичні методи роботи екскурсовода з екскурсантами. 4. Особливості сприйняття інформації. Дедуктивний та індуктивний методи пізнання в екскурсіях.	2		-	1-23
	-	Практичне заняття 3. Тема 5. Екскурсія як педагогічний процес 1. Виховний вплив екскурсовода на екскурсантів. 2. Особливості поєднання у екскурсії завдань навчання і виховання. 3. Педагогічні рівні переходу від прямого дедуктивного до ймовірного пояснення. 4. Використання екскурсоводом методів переконання, приучення, вимагання та заохочення. 5. Конструктивний, організаторський, комунікативний та пізнавальний компоненти	2	1-23

		екскурсійної діяльності.		
	-	Практичне заняття 4. Тема 6. Логіка в екскурсії 1. Вимоги логіки до змісту та способу подання екскурсійного матеріалу. 2. Логічна форма екскурсії. 3. Закони логіки, які необхідно враховувати під час підготовки екскурсії. 4. Логічні переходи в екскурсіях.	2	1-23
Лекція 4. Тема 7. Особистість та професійна майстерність екскурсовода 1. Професійні здібності та якості екскурсовода. 2. Майстерність екскурсовода. 3. Вміння і навички екскурсовода. 4. Мова екскурсовода.	2		-	1-23
Разом	8		8	

Розділ 5. Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом навчальної дисципліни, засвоєння знань, надбання вмінь та навичок у вільний від аудиторних навчальних занять час. Самостійна робота студента складається із підготовки до практичних й індивідуальних занять шляхом виконання усного та письмового домашнього завдання.

У процесі самостійної роботи студенти повторюють й закріплюють той матеріал, що був розібраний з науково-педагогічним працівником на лекційних заняттях, а також опановують окремі програмні питання, що передбачені для самостійного вивчення. Самостійна робота окрім підготовки до практичних занять за відповідним планом, передбачає розробку інноваційного туристичного продукту – екскурсії по місту Полтава. Спираючись на прослуханий лекційний матеріал, опрацювавши основну і додаткову літературу, як дисципліни так і матеріалів історико-краєзнавчого характеру, ознайомившись із законодавчими і нормативними документами, студенти опановують методику підготовки та проведення екскурсії, знайомляться з професійними здібностями та навиками екскурсовода на екскурсіях в музейних установах Полтави, вчать створювати екскурсійну розповідь та портфель екскурсовода.

Також студенти самостійно виконують курсову роботу з навчальної дисципліни, керуючись методичними рекомендаціями до їх виконання.

Розділ 6. Методики активізації процесу навчання

Інтенсифікація навчального процесу при викладанні дисципліни повинна здійснюватися на основі використання активних методів навчання, що дозволяє, вирішити проблему зростаючого інформаційного навантаження на студентів, поліпшити якість засвоєння ними вивченого матеріалу.

При вивченні дисципліни «Екскурсологія» :

1. В групах обговорюються питання Екскурсійна методика і шляхів її вдосконалення; Організації та змісту процесу розробки нової екскурсії; Соціально-філософське значення екскурсії, як соціокультурного явища.

2. Проводяться пробні екскурсії за розробленими маршрутами в межах Полтави.

Для активізації процесу навчання студентів викладач повинен творчо застосувати різноманітні навчальні технології та засоби:

– на лекціях намагатись зосереджувати увагу студентів на найбільш актуальних проблемах сучасної екскурсійної діяльності в Україні та світі, на професійній майстерності екскурсорода та методичних підходах підготовки та проведення екскурсії.

– заохочувати студентів до критичного сприйняття нового матеріалу замість пасивного конспектування;

– лекція має бути науковою, доступною і цікавою, сприяти глибокому аналізу та засвоєнню матеріалу;

– на практичних заняттях навчитися застосовувати методичні прийоми проведення екскурсії, на прикладі екскурсії по Полтавському університету економіки і торгівлі та музею ПУЕТ;

– з окремих питань програми ефективними формами активізації навчального процесу можуть бути відвідування музейних закладів Полтави.

Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи студентів мають стати чіткий контроль відвідування студентами занять, заохочення навчальної активності, справедлива диференціація оцінок, подяка викладача за сумлінне ставлення студентів до вивчення дисципліни.

Кращих студентів викладач повинен залучати до науково-дослідницької роботи на кафедрі, участі в наукових конференціях в університеті та за його межами.

Розділ 7. Система поточного і підсумкового контролю студентів

7.1. Поточний контроль

Поточний контроль знань проводиться з метою виявлення якості навчального процесу і його результатів у міжсесійний період, що здійснюється в ході аудиторних та індивідуальних занять і перевірки самостійно виконаних студентами завдань, передбачених навчальною програмою дисципліни.

До основних завдань поточного контролю належать:

- оцінювання поточних результатів самостійної (індивідуальної) роботи студентів щодо освоєння програмного матеріалу дисципліни;
- отримання студентами уявлень про свої здібності, рівень засвоєння навчального матеріалу дисципліни та необхідність внесення оперативних змін у подальшу самостійну роботу;
- надання викладачеві можливості впливати на хід самостійної роботи студентів і визначати необхідність та напрями вдосконалення навчального процесу;
- виявлення здібностей у студентів до наукової роботи через їх участь у студентських наукових конференціях, оформлення індивідуальних робіт (рефератів, творчих завдань, стінних газет).

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та індивідуальних занять. Основними формами поточного контролю з дисципліни є усне опитування за окремими темами дисципліни, контрольні роботи, реферати та модульний контроль.

Об'єктом поточного контролю знань студентів є наступні види його поточної навчальної діяльності:

- відвідування практичних занять та активність роботи протягом семестру;
- оцінка проведених пробних екскурсій;
- написання контрольних робіт (експрес-опитування);
- виконання модульних завдань;
- підготовка творчих завдань та рефератів з індивідуальних завдань;
- участь в наукових конференціях.

Вся діяльність студента під час поточного контролю оцінюється в діапазоні від "0" до "60" балів (включно). При цьому система оцінювання кожного виду навчальної діяльності студента спирається на метод експертних оцінок.

Основним чинником, який характеризує активність роботи студента під час практичних занять і виконання індивідуальних завдань є рівень знань, які він демонструє в процесі обговорення поставлених питань, написання контрольних робіт (експрес-опитування), творчих завдань та рефератів,

участь в роботі студентських наукових конференцій з питань дисципліни. При усних відповідях на семінарських заняттях треба керуватися шкалою оцінок 4-х бальної системи з наступним переведенням у шкалу балів 0; 5; 10. При виконанні контрольної роботи в залежності від помилок і недоліків у відповідях (незначні, грубі чи немає відповіді на одне або всі питання) робота оцінюється як за високим так і за достатнім рівнем знань (який виражається оцінкою 4 (добре), або 3 (задовільно) з переведенням у шкалу балів кратну “5”). Кожна контрольна робота може бути оцінена у “0; 5; 10” балів і є експрес-опитуванням, яке враховується як оцінка за практичне заняття. Підсумкова оцінка за практичне заняття визначається шляхом переважання у студента оцінок “0; 5 чи 10” балів.

Відвідування занять та активність роботи і рівень знань студента протягом семестру оцінюється в діапазоні від “0” до “20” балів. Бали виставляються за такі результати діяльності студента:

Результати діяльності студента		Кількість балів
1	Студент глибоко, аргументовано, в логічній послідовності і самостійно розкривав (на практичних заняттях) теоретичні питання, самостійно і вірно виконав практичні завдання контрольних робіт за темами занять.	10
2	Студент виявив достатні знання з теоретичних і практичних питань з дисципліни, але відповідав на практичному заняттях невпевнено, відповіді були не повними, студент припускався певних помилок та ін.	5
3	Студент не міг ні усно, ні в письмовій формі (контрольні роботи) розкрити основні елементи теоретичних питань, не знає теоретичних основ екскурсійної діяльності, методики підготовки та проведення екскурсії.	0
4	Студент вірно і в повній мірі виконав всі індивідуальні завдання, самостійно вник в суть всіх проблем із тем, винесених на самостійне вивчення, приймав участь в студентській науковій конференції з питань дисципліни та ін.	10
5	Студент не виконав частину (менше половини) індивідуальних завдань або його відповіді на питання були поверховими, не точними, з деякими помилками.	5
6	Студент не виконав курсову роботу, відповіді не точні і носять поверховий характер та ін.	0

З метою перевірки поточної навчальної роботи студентів за допомогою модульного контролю весь навчальний матеріал дисципліни поділяється на два модулі. Перший модуль охоплює 1-7 теми, другий – 8-10 теми.

Порядковий номер практичного заняття	Модуль	Теми
1-3	I	1-3
4-7	II	4-7
1-7	Контрольні роботи	1-7

При виконанні модулів в залежності від глибини знання матеріалу оцінка може становити “0; 5; 10” балів по кожному модулю, який включає 3-

4 питання. При невиконанні одного питання модуля загальна оцінка за модуль не може перевищувати “5” балів (значний недолік роботи).

Модульні завдання виконуються в аудиторії на практичному занятті. Протягом семестру студент має виконати два модульних завдання, що дає йому можливість максимально отримати 20 балів.

Виконання самостійних робіт (індивідуальних завдань) оцінюється в залежності від глибини відповіді у “0; 5; 10” балів. Невиконання двох самостійних робіт у підсумку оцінюється незадовільно, тобто “0” балів. Невиконання однієї самостійної роботи є значним недоліком роботи, але свідчить про достатній рівень знань в цілому, оцінюється в “5” балів. Остаточна оцінка за три самостійні (індивідуальні) роботи визначається переважанням оцінок “0; 5; 10” балів.

З поточного контролю знань студент денної форми навчання може одержати від “0” до “60” балів (включно). На поточний контроль знань студентів заочної форми навчання за рішенням кафедри виносяться домашня письмова робота з дисципліни за обраною студентом темою та завдання одного модуля, що охоплює ключові теми курсу.

Заочне навчання. Домашні завдання студент одержує під час установчої сесії (начитки лекцій) або після закінчення сесії. У міжсесійний період кафедрою проводяться групові або індивідуальні консультації.

Під час сесії студенти обов’язково захищають свої роботи і за результатами захисту вони оцінюються в “0; 5; 10 або 20” балів. Модульне завдання винесене на поточний контроль включає не менше двох питань і оцінюється у “0; 5; 10; 20” балів. Написання і перевірка модульних завдань проводиться в сесійний період згідно з розкладом.

Поточний контроль знань студентів заочної форми навчання включає активність роботи на семінарських заняттях, виконання контрольних робіт у формі експрес-опитування та виконання модульних завдань. Перші два види поточного контролю оцінюються в “0; 5; 10” балів кожний, а модульні завдання – в “0; 5; 10; 20” балів. В цілому за поточний контроль знань студент одержує від “0” до “60” балів.

Підсумковий бал за результатами модульно-кредитного контролю оформлюється під час останнього практичного заняття і вносяться до відомості. Він є основою для визначення загальної успішності студента з даного предмету.

1.2. Підсумковий контроль

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни складається з суми балів за результати поточного контролю знань та за виконання екзаменаційних завдань і не може перевищувати 100 балів. Результати виконання екзаменаційних завдань враховуються в загальній підсумковій оцінці лише за умов, якщо екзаменаційні відповіді оцінені не менше ніж 30 балів. В разі, коли за результати складання іспиту студент одержав менше ніж 30 балів, він

отримує незадовільну загальну підсумкову оцінку. В такому випадку результати поточного контролю не враховуються.

В заліково-екзаменаційній відомості виставляються результати поточного контролю, іспиту і загальна підсумкова оцінка за 100-бальною системою та оцінка в 4-х бальній системі .

Переведення 100-бальної шкали оцінювання в 4-х бальну та шкалу за системою ЄКТС для фіксації в нормативних документах університету здійснюється в такому порядку.

Таблиця 6. Шкала оцінювання знань студентів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Екскурсологія»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Студенти, які набрали за результатами поточного і підсумкового контролю від 35 до 59 балів, після належної підготовки мають право повторно скласти іспит.

Студенти, які набрали за результатами поточного і підсумкового контролю від 0 до 34 балів, зобов'язані пройти повторний курс вивчення дисципліни перед повторним складанням іспиту.

Таблиця 7. Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни «Екскурсологія»

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Участь в предметних олімпіадах: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних; 2. Участь в конкурсах на кращого знавця дисципліни: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних 3. Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	30
2. Науково-дослідна	1. Участь в наукових гуртках 2. Участь в наукових студентських клубах 3. Участь в конкурсах студентських робіт: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних 4. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	30
3. Інші форми (зазначити, які саме)	Участь у проведенні міських екскурсій, розробка нової екскурсії по м. Полтава.	30

Студент може отримати не більше **30 балів** за один із видів додаткових навчальних робіт (таблиця 7) . Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати **100 балів**.

Розділ 8. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу

Загальне програмне забезпечення дисципліни «Екскурсологія» передбачає використання лектором лекційного матеріалу із застосування програмного забезпечення Microsoft Office PowerPoint, а також використання Інтернет ресурсу.

Згідно з програмою підготовки студентів напряму підготовки «Туризм» студенти третього курсу, вивчаючи дисципліну «Екскурсологія» виконують курсову роботу, результатом якої є дослідження теоретико-методичних та методологічних аспектів екскурсології. При захисті курсових робіт студенти використовують презентацію із застосування програмного забезпечення Microsoft Office PowerPoint.

Розділ 9. Інформаційно-методичне забезпечення

9.1. Перелік складових навчально-методичного комплексу навчальної дисципліни

1. Навчальна програма
2. Робоча навчальна програма
3. Навчальні завдання для практичних занять
4. Завдання для самостійної роботи та методичні рекомендації до їх виконання
5. Пакети комплексних контрольних завдань (робіт) та критерії їх оцінювання
6. Модульний контроль (поточні модульні роботи)
7. Пакети тестів для студентів денної та заочної форм навчання
8. Питання для підготовки до ПМК (заліку)
9. Тематика науково-дослідної роботи студентів

9.2. Список інформаційних джерел

1. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про туризм» від 18 листопада 2003 року № 1282-IV//Урядовий кур'єр. – 2003. – 26 листопада 2003 р.
2. Положення про порядок видачі дозволів на право здійснення туристичного супроводу фахівцям туристичного супроводу: Наказ № 83 Державної туристичної адміністрації України від 24 вересня 2004 р. // Офіційний вісник України. – 2004. – № 42.
3. Туристско-екскурсионное обслуживание. Проектирование услуг : ГОСТ 28681.1-95. – [Чинний від 1997-01-01]. - К. : Держстандарт України, 1997. – 26 с. – (Національний стандарт України).
4. Туристско-екскурсионное обслуживание. Требования по обеспечению безопасности туристов и экскурсантов : ГОСТ 28681.3 – 95. – [Чинний від 1997 – 01 – 01]. – К. : Держстандарт України, 1997. – 14 с. – (Національний стандарт України).
5. Туристско-екскурсионное обслуживание. Туристские услуги. Общие требования: ГОСТ 28681.2-95. – [Чинний від 1997 – 01 – 01]. – К. : Держстандарт України, 1997. – 11 с. – (Національний стандарт України).
6. Услуги населению. Термины и определения : ГОСТ 30335—95. – [Чинний від 1997 – 01 – 01]. – К. : Держстандарт України, 1997. – 12 с. – (Національний стандарт України).
7. Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту», від 29 січня 2003 р., № 141.
8. Бабарицька, В. К. Екскурсознавство і музеєзнавство [Текст] : навч. посібник / В. К. Бабарицька, А. Я. Короткова, О. Ю. Малиновська. – 2-ге вид., переробл. та доповн. – К. : Альтерпрес, 2012.

9. Биржаков М.Б... Никифоров В.И. Индустрия туризма: Перевозки. Изд. 2-е. – М. – СПб., 2003. – 399 с.
10. Галасюк, С. С. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності [Текст]: навч. посібник / С. С. Галасюк, С. Г. Нездоймінов. – К. : Центр учб. л-ри, 2013. – 178 с.
11. Герасименко В. Г., Замкова А. В. Організація транспортних подорожей і перевезень туристів. Навчальний посібник — Харків: Бурун Книга, 2011.— 112 с.
12. Гуляев В.Г. Организация туристской деятельности / Учебное пособие. – М.: Нолидж, 1996. – 312 с.
13. Долженко, Г.П. Экскурсионное дело [Текст] : учеб. пособие / Г.П. Долженко. – 3-е изд., испр. и доп. – Ростов-на-Дону : ИЦ "МарТ", 2008. – 272 с.
14. Емельянов, Б. В. Экскурсоведение [Текст] : учебник / Б. В. Емельянов. – М. : Советский спорт, 2009. – 216 с.
15. Історія екскурсійної діяльності в Україні [Текст] : навч. посібник / В. К. Федорченко, О.М. Костюкова, Т.А. Дьорова, [та ін.]. – К. : Кондор, 2010. – 166 с.
16. Кифяк, В. Ф. Організація туризму [Текст] : навч. посібник / В. Ф. Кифяк. – Чернівці : Книги-XXI, 2008. – 344 с.
17. Литовченко І.В. Екскурсологія: методичні рекомендації щодо виконання курсових робіт для студентів напряму підготовки 6.140103 «Туризм» ПУЕТ / І.В.Литовченко – Полтава: ПУЕТ, 2016. – 27 с.
18. Лицензионные условия осуществления хозяйственной деятельности по организации иностранного, внутреннего, зарубежного туризма, экскурсионной деятельности // Бухгалтерия.Налоги.Бизнес. – 07/03/2001. – N10. – С.28-36.
19. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти). – К.: Альтерпрес, 2002. – 436 с.
20. Організація туризму: підручник / І.М. Писаревський, С.О. Погасій, М.М. Поколодна та ін.; за ред. І.М. Писаревського. – Х.: ХНАМГ, 2008. – 541 с.
21. Правове регулювання туристської діяльності: Навчальний посібник (для студентів, які навчаються за напрямом підготовки 0504 «Туризм»). / Автор: Т.А.Коляда. - Харків: ХНАМГ, 2008. - 182 с.
22. Хуусконен, Н.М. Практика экскурсионной деятельности [Текст] / Н.М. Хуусконен, Т.М. Глушанок. – СПб : Невский фонд : Издательский дом "Герда", 2008. – 208 с.
23. Щодо організації екскурсійних поїздок [Текст] / Міністерство освіти і науки України // Освіта України. – 18/05/2010. – С.1, 4, 6, 7.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Декан факультету _____

«УЗГОДЖЕНО»
Директор навчального центру _____

Навчально-методичний комплекс з навчальної дисципліни

Напрямок підготовки (спеціальність) _____

Кафедра _____

Провідний викладач _____

_____ семестр _____ навчального року

станом на _____ року

Складові навчально-методичного комплексу	Наявність	Дата затвердження (рік видання)
1. Навчальна програма		
2. Робоча навчальна програма		
3. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення навчальної дисципліни		
4. Дистанційний курс		
5. Плани семінарських занять		
6. Навчальні завдання для практичних занять		
7. Лабораторний практикум		
8. Збірник ситуаційних завдань (кейси)		
9. Ділові ігри		
10. Індивідуальні завдання для самостійної роботи та методичні рекомендації до їх виконання		
11. Методичні рекомендації для самостійного вивчення навчальної дисципліни (розробляються при відсутності поз.3)		
12. Завдання для контрольних робіт та методичні рекомендації до їх виконання для студентів заочної форми навчання		
13. Тематика курсових робіт (проектів) та методичні рекомендації до їх виконання		
14. Тести вхідного контролю знань студентів		
15. Пакети комплексних контрольних завдань (робіт) та критерії їх оцінювання		
16. Пакети завдань для поточного контролю (відповідно до робочої навчальної програми)		
16.1. Завдання для поточних контрольних робіт		
16.2. Пакети завдань для колоквиумів		
16.3. Модульний контроль (поточні модульні роботи)		
16.4. Пакети тестів для студентів денної та заочної форм навчання		
17. Підсумковий контроль знань студентів		
17.1. Питання для підготовки до ПМК (заліку)		
17.2. Комплект екзаменаційних білетів		
18. Тематика науково-дослідної роботи студентів		
19. Інші авторські видання викладачів кафедри з навчальної дисципліни, у т.ч. з грифом МОН України:		
- підручники		
- навчальні посібники		
- навчально-методичні посібники		
- курс лекцій		
- опорні конспекти лекцій		
- практикум		
- інші		

«Підготовлено»

«Перевірено»

Провідний викладач _____

Заступник декана факультету _____

Завідувач кафедри _____